

Mednieki un sabiedrība: dabas
aizsardzības prasību atbilstība
ilgtspējīgai medību nozares attīstībai.
Problēmas un risinājumi

LATVIJAS MEDNIEKU ASOCIĀCIJA (LATMA)

Valdes priekšsēdētājs: Haralds Barviks
Projektu vadītāja: Sintija Dozberga

***The European Federation of Associations
for Hunting & Conservation***

***Eiropas Savienības Medību un dabas
aizsardzības asociāciju federācija***

(Latviju pārstāv LATMA)

***CIC (International Council for Game and
Wildlife Conservation)***

***Starptautiskā medību un medījamo
dzīvnieku aizsardzības komiteja***

(Latviju pārstāv LATMA)

FACE MEMBERS

FACE

FACE PĀRSTĀV
vairāk nekā

7 miljonu

Eiropas mednieku
intereses

+ Asociētais biedrs
SCI-70 000 000

- **Starptautiska nevalstiska bezpeļņas organizācija**
- **Biedri ir 36 ES un EEK valstu mednieku nacionālās asociācijas, Starptautiskais safari klubs**
- **Darbojas Eiropas Komisijā un Eiropas Parlamentā, lobējot mednieku intereses**

CIC

***Starptautiskā medību un
medījamo dzīvnieku
aizsardzības komiteja***

83 valsts

1600 biedri

Latviju pārstāv LATMA

FACE biedri

- **Ziemeļu reģions:** *Dānija, Norvēģija, Zviedrija, Somija, Islande;*
- **Atlantijas reģions:** *Īrija, Holande, Beļģija, Luksemburga;*
- **Baltijas reģions:** *Lietuva, Latvija, Igaunija; Baltkrievija (asocietais biedrs);*
- **Vidusjūras reģions:** *Portugāle, Grieķija, Kipra, Malta;*
- **Centrālais reģions:** *Austrija, Šveice, Čehija, Slovākija, Slovēnija, Ungārija, Polija;*
- **Dienvidaustrumu reģions:** *Bulgārija, Rumānija, Horvātija, Bosnija-Hercegovina, Serbija, Melnkalne, Albānija, Turcija.*
- **Asociētie biedri:** *AECAC (Eiropas civilo ieroču tirgotāju asociācija), ESFAM (Eiropas sporta ieroču ražotāju asociācija), SCIF (Starptautiskā safari kluba fonds), FEDECAT (Sporta federāciju vispasaules padome par medībām un šaušanu) SCI.*

FACE darbība

- Biedru tikšanās reģionālajās sapulcēs.
- Četras reizes gadā **valdes sēdes**.
- Divreiz gadā notiek visu biedru tikšanās – Pavasara FACE biedru sapulce un Rudens **Ģenerālā Asambleja**.
- FACE organizē pastāvīgi strādājošas šauri specializētas darba grupas, kuras risina virkni jautājumu dažādās jomās. (Piem. Ieroču aprīte, mednieku tiesības, trofeju medības uc.

FACE vadības struktūra

- Presidents
- 11 viceprezidenti, kas nodrošina līdzsvarotu reģionu pārstāvību:
  1. Itālija
  2. Vācija
  3. Francija
  4. Spānija
  5. Lielbritānija
  6. Atlantijas reģions
  7. Dienvidaustrumu reģions
  8. Ziemeļu reģions
  9. Vidusjūras reģions
  10. **Baltijas reģions- Viceprezidente Linda Dombrovska LV**
  11. Centrālais reģions
- Vēlēšanas notiek reizi 3 gados Ģenerālās asamblejas laikā, pēc sistēmas 1 valsts = 1 balss

Kādēļ jāpiedalās FACE

1. Tieša sadarbība ar citām ES valstu mednieku organizācijām. Kopējas nostājas veidošana.
2. Būtiskas atšķirības medību saimniecības veidošanā **Ziemeļeiropā un Baltijas valstīs** no Dienvidēiropas un Viduseiropas, **Baltijas valstu interešu pārstāvēniecība**.
3. Iespēja tieši strādāt ar EK.(Pusautomātisko medību ieroču aizliegums,Lielo plēsēju medību ierobežojumi..)
4. Iespēja veidot viedokli ar medību likumdošanu un dabas aizsardzību saistītajos jautājumos EK.
5. Iespēja savlaicīgi sagatavot grozījumu priekšlikumus nacionālās likumdošanas izmaiņām atbilstoši Eiropas Savienības tendencēm ieroču aprites,dabas aizsardzības un medību jomā, mazinot medniekiem nelabvēlīgās tendences.
6. Iespēja mazināt Zaļo ekstrēmistu ietekmi EP uz EK medniekiem negatīvu lēmumu pieņemšanā.Sniedzot objektīvu informāciju un argumentējot mednieku vajadzības, nostāju.

CIC BALVA

29.aprīlī LATMA saņēma CIC balvu par uzticību 25 gadu garumā. Tas apliecina, ka LATMA ir novērtēta kā nopietns spēlētājs arī starp pasaules mēroga organizācijām.

CIC Ģenerālā asambleja Rīgā

- 9. – 12. jūnijs
- 150 pasaules mednieku no dažādām valstīm
- Galvenā tēma – komunikācija ar sabiedrību, kā labāk par medībām pastāstīt plašākai publikai.

Haralds Barviks: “Latvijā šī bija unikāla iespēja sevi parādīt.”

Nekad komunikācija nav bijusi tik svarīga. Mēs esam ciešāk saistīti, un tas dod mums iespēju dalīties ar idejām, kā arī tās attīstīt ar cilvēkiem no citām pasaules valstīm. Par nelaimi mūsdienu komunikācijas veids arī novedis pie negatīvām sekām. Informācija un viedokļi kļuvuši ļoti polarizēti. Sociālie mediji nodrošina indivīdiem un organizācijām platformu, lai dalītos ar savām domām, pat tad, ja tās nav balstītas faktos. Tas ir veids, kā cilvēki tiek ietekmēti, un apvienojumā ar pieaugošo spiedienu uz bioloģisko daudzveidību, kā arī dabas aizsardzības pasākumiem, tas rada izaicinājumus, kas nekavējoties jāņem vērā un jārisina.

Uzsākta kampaņa ar mērķi apturēt nepamatotus medību ierobežojumus un aizliegumus.

FACE norāda – ir svarīgi, ka ES dabas aizsardzības normatīvie akti paredzētu arī ekosistēmu un biotopu aizsardzību. Šobrīd ir ļoti liela plaisa starp vides aizsardzībai un kopējai lauksaimniecībai veltītajiem normatīvajiem aktiem. Ja šajā ziņā tiktu panākts līdzsvars, ieguvēji būtu visi.

- Viens no svarīgākajiem punktiem ir tas, ka FACE pieprasa zinātnisko pētījumu ņemšanu vērā, kad tiek izstrādāti normatīvie akti
- Tiek bīdīti projekti, kas balstīti uz puspatiesībām – vienai pusei izdevīgi
- Svarīgi, lai medniekus atzītu par palīgiem dabas aizsardzībā, nevis problēmu
- Lielākā problēma ir dezinformācija

Svina munīcijas aizliegums

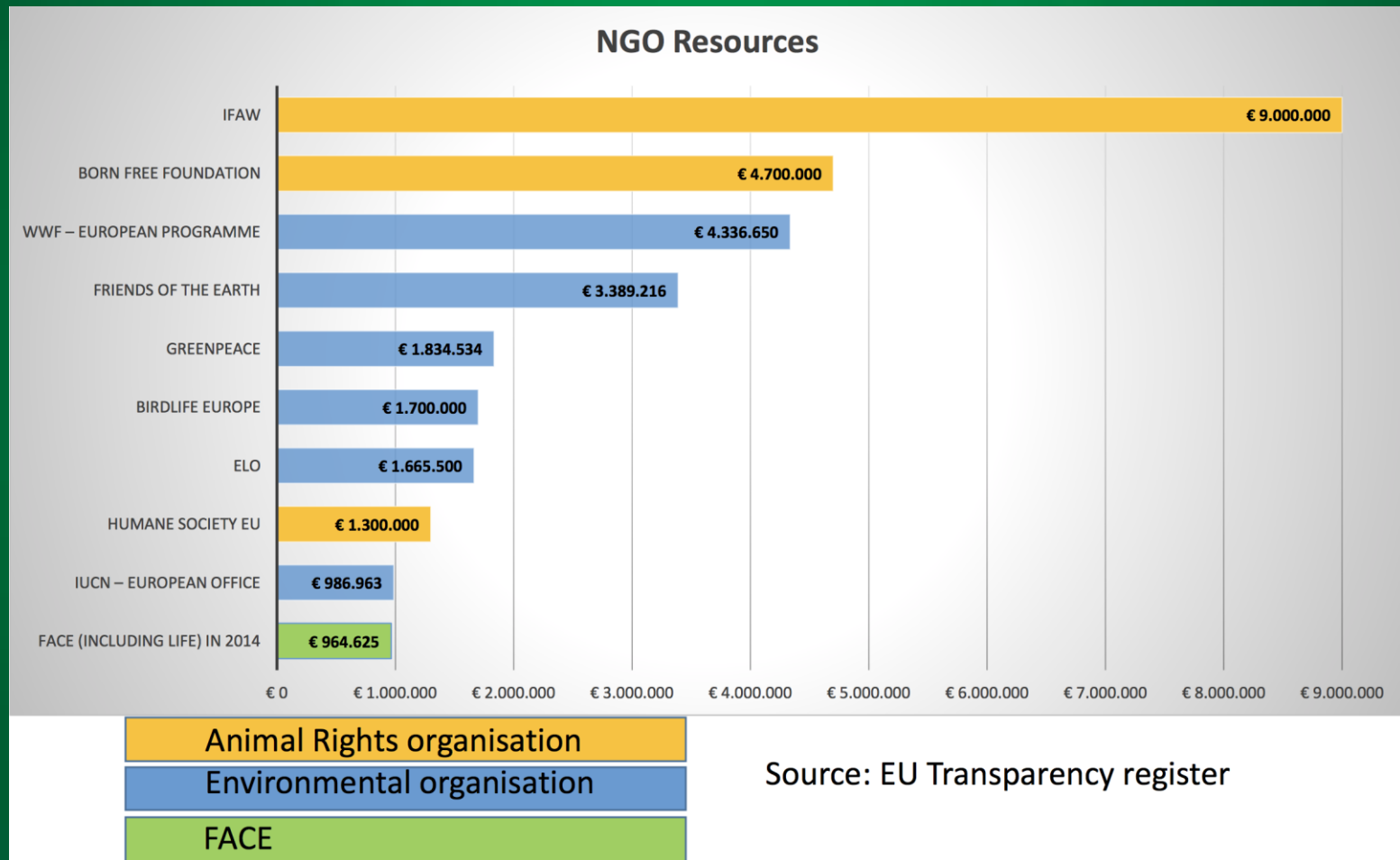
Jaunajā regulējumā mitrāju definīcija ir daudz plašāka, nekā to paredz jau spēkā esošie ierobežojumi. Piemēram, mitrāju definīcijā tagad ir iekļauti kūdrāji ar un bez redzama ūdens, kā arī vietas, kur pēc lietus parādās ūdens, piemēram, lauki, pļavas. Lielākā problēma ir tāda, ka ap visiem mitrājiem ir noteikta 100 metru buferzona. Šaušana ar svina munīciju (skrotīm) tuvāk par 100 metriem no mitrāja ir aizliegta neatkarīgi no sugām, kādas tiek medītas.

Svina munīcijas aizliegums

Jebkurš, kas transportē, proti, ielicis kabatā svinu saturošu skrošu munīciju tuvāk par 100 metriem no mitrāja, tiks uzskatīts par vainīgu, ja vien persona nespēs pierādīt pretējo.

Jaunais svina munīcijas izmantošanas aizliegums mitrājos stāsies spēkā 2023. gada februārī visās Eiropas Savienības valstīs.

MEDNIEKA TĒLS – PROBLĒMAS?

KAS NOTIEK BRISELĒ?

- 80 % lēmumu, kas ietekmē visus eiropiešus tiek pieņemti Eiropas līmenī
- 15000 lobistu mēģina ietekmēt ES normatīvo aktu ieviešanas procesus, un to dara lielas un bagātas nozares

CIK LIELAS IR EIROPAS 7 000 000 MEDNIEKU IESPĒJAS?

MEDĪBU LIKUMS 3. PANTS

Medības ir darbību kopums vai atsevišķas darbības, kad, izmantojot medību šaujamieročus, rīkus vai paņēmienus, tiek izsekoti vai meklēti, ķerti, sagūstīti, ievainoti vai nonāvēti medījamie dzīvnieki.

SITUĀCIJA LATVIJĀ

- Medījamas vairāk kā 40 dzīvnieku un putnu sugas
- Medības atļautas 365 dienas gadā
- Legāli nakts redzamības tēmēkļi/trokšņu slāpētāji/atļauts medīt naktī/medījam vilkus un lūšus/nav lielu ierobežojumu suņu izmantošanā utt

Medību likums 24.pants

- 9) medīšanu, izmantojot šādus aizliegtus medību līdzekļus, rīkus, metodes un paņēmienus:
  - a) "putnu" līmi, aklus vai sakropļotus dzīvniekus kā ēsmu,
  - b) skaņu ierakstus,
  - c) mākslīgus gaismas avotus, izņemot meža cūku, lapsu un jenotsuņu medības,
  - d) nakts redzamības tēmēkļus ar elektronisko palielinājumu vai attēla pārveidošanu, izņemot meža cūku, lapsu un jenotsuņu medības,
  - e) spoguļus un citas apžilbinošas ierīces,
  - f) lāzertipa tēmēkļus,
  - g) tīklus, kas darbojas neselektīvi saskaņā ar lietošanas nosacījumiem vai izmantošanas apstākļiem,
  - h) kājķeramos slazdus un slazdus jeb lamatas, kas darbojas neselektīvi saskaņā ar lietošanas nosacījumiem vai izmantošanas apstākļiem,
  - i) arbaletus, lokus,
  - j) pusautomātiskus šaujamočus, kuru patrontelpas un magazīnas (patronu padošanas mehānisma) kopējā ietilpība ir lielāka par trim patronām, izņemot meža cūku, lapsu un jenotsuņu medības,
  - k) lidaparātus, motorizētus braucošus sauszemes un ūdens transportlīdzekļus,
  - l) ieročus, kas nav klasificēti kā medību šaujamoči,
  - m) siltumu uztverošos (termālos) tēmēkļus;

Bernes Konvencija

ZĪDĪTĀJI

- Cilpas
- Dzīvi dzīvnieki, sakropļoti vai padarīti akli, kā pievilinājums
- Skaņu ieraksti
- Apdullinošas vai nonāvējošas elektriskas ierīces
- Mākslīgi gaismas avoti
- Spoguļi un citādas apžilbinošas ierīces
- Mērķi izgaismojošas ierīces
- **Ar elektronisku attēla palielinātāju vai pārveidotāju komplektētas palīgierīces redzēšanai tumsā nakts medībās**
- Sprāgstvielas¹
- Tīkli²
- Lamatas²
- Indes un saindēta vai paralizējoša ēsma
- Gāzēšana vai izkvēpināšana
- Pusautomātiski vai automātiski ieroči ar vairāk kā divas reizes pielādēties spējīgu aptveri
- Lidaparāti
- Autotransporta līdzekļi kustībā

Biotopu dirketīva (1992)

AIZLIEGTIE GŪSTĪŠANAS UN NONĀVĒŠANAS PAŅĒMIENI UN LĪDZEKĻI, KĀ ARĪ TRANSPORTA VEIDI

a) Neselektīvie līdzekļi

ZĪDĪTĀJI

- Akli vai sakropļoti dzīvnieki, ko izmanto kā dzīvus mānekļus
  - Magnetofoni
  - Elektriskas un elektroniskas ierīces, ar kurām var nonāvēt vai apdullināt
  - Mākslīgas gaismas avoti
  - Spoguļi un citas žilbinošas ierīces — Ierīces mērķa izgaismošanai
  - Nakts redzamības tēmekļi ar elektronisku attēla palielinātāju vai attēla pārveidotāju
  - Sprāgstvielas
  - Tīkli, kas nav selektīvi pēc to uzbūves principa vai to izmantošanas apstākļos
  - Slazdi, kas nav selektīvi pēc to uzbūves principa vai to izmantošanas apstākļos
  - Stopi vai arbaleti — Indes un saindēta vai anestezējoša ēsma — Izsvēpēšana ar gāzi vai dūmiem — Pusautomātiskie vai automātiskie ieroči, kuru aptverē ievietojamas vairāk kā divas munīcijas vienības
- ZIVIS** — Indes — Sprāgstvielas b) **Transporta veidi** — Lidaparāti — Kustīgi mehāniski transportlīdzekļi

Putnu direktīva (2009)

IV PIELIKUMS

a) — Cilpas (tas neattiecas uz *Lagopus lagopus lagopus* un *Lagopus mutus* medībām Somijā un Zviedrijā uz ziemeļiem no 58° ziemeļu platuma), “putnu” līme, āķi, akli vai sakropļoti dzīvi putni, ko izmanto kā pievilinātājputnus, magnetofoni, elektrotrieciena ierīces,

— mākslīgās gaismas avoti, spoguļi, ierīces mērķu apgaismošanai, tēmēšanas ierīces šaušanai naktī, kas ietver elektronisko attēla palielinātāju vai attēla pārveidotāju,

— sprāgstvielas,

— tīkli, lamatas, saindēta vai anestezējoša ēsma,

— pusautomātiskie vai automātiskie ieroči, kuru aptverē var ievietot vairāk nekā divas munīcijas;

b) — lidaparāti, mehāniskie transportlīdzekļi, — motorlaivas, kuru ātrums pārsniedz piecus kilometrus stundā. Atklātā jūrā dalībvalstis var drošības labad atļaut izmantot motorlaivas ar maksimālo ātrumu 18 kilometri stundā. Dalībvalstis informē Komisiju par katru izsniegto atļauju.

Nomedīto ūdensputnu monitorings

- Ziņo par medībām un to rezultātu vietnē www.nomeditie.org
- Divi putna foto – galva sānskatā un visa zoss ar izstieptu kaklu no virspuses un norādīt medību vietu (pagasts) un biotopu kādā putns nomedīts
- Pīļu noteikšanai – knābis, astes gals, izplests spārns (ļauj precizēt vecumu, dzimumu)

Lūdz Nomedīto dzīvnieku reģistrācijas žurnālā veidot paplašināto kopiju, iekļaujot ziņas par medību datumu, vietu (pagasts biotops), suņa līdzdalību, nomedīto putnu sugu, dzimumu, vecumu, neatrasto putnu skaitu un varbūt pat gredzneni klātbūtni, īpašas pazīmes – neparasts krāsojums, parazitēti.

VILKU POSTĪJUMI

Limits - 280

Nomedīti – 193

Uzbrukumi - 64

Cietuši - 439 mājdzīvnieki

Salīdzinājumam – 2021. gadā tika saņemts 51 ziņojums par vilku uzbrukumiem, kuros cieta 182 mājdzīvnieki.

VILKU POSTĪJUMI

Kaut arī Latvijā kompensācijas par vilku nodarītajiem zaudējumiem nemsaksā, VMD aicina ziņot par vilku uzbrukumiem dienesta struktūrvienībām.

PĒC VILKA NOMEDĪŠANAS

NB! OBLIGĀTI JĀIESNIEDZ INFORMĀCIJA PAR NOMEDĪTO VILKU!!!

1. Vilka zobu forogrāfija – fotoattēla informācijā fiksēts datums un GPS koordinātes (*NoteCam*)
2. Nesūtīt caur whatsapp
3. Akts – lejupielādē no mājas lapas *likumi.lv*
4. Paziņo VMD nākamād darba dienas laikā sūtot uz medibas@vmd.gov.lv:
  - vilka zobu foto
  - informācija par nomedītā dzīvnieka dzimumu un vecumu (jaunāks par gadu, jauns, vidēja vecuma vai vecs)
  - mednieka apliecības numurs un telefona numurs
5. Aizpilda informāciju par izlietotajām medību atļaujām – Medību noteikumu 3. pielikums

ZIŅO PAR VILKA PĒDĀM

- Nosūtot fotoattēlu, vēlams papildus norādīt arī pēc klātbūtnes pazīmēm konstatēto indivīdu skaitu
- JA MANI VILKA PĒDU, ziņo: vilki@vmd.gov.lv
  - Viedierīcē aktivizēta GPS funkcija un mobilo datu pieeja
  - Kameron iestatījumos aktivizēta atrašanās vietas atzīmes funkcija
  - Foto pievieno objektu, kas ļauj identificēt vilka pēdas izmēru
  - Pārbaudi vai fotoattēla rekvizītos pievienota informācija par atrašanās vietu un vai tā atbilst patiesībai

UZMANĪBU! Āfrikas cūku mēris

- Līķos ilgstoši saglabājas vīruss, tāpēc tie kalpo par slimības rezervuāru dabā;
- Lai novērstu izplatīšanos, aicinām ievērot piesardzības pasākumus un neaiztikt atrastos līķus, atgriežoties mājās – nomazgāt apavus;
- Kopā 2022. gadā konstatētas 878 ar mēri slimas mežacūkas. Kopā skarti 29 novadi un 193 pagasti.
- Informēt PVD par atrastajām beigtajām meža cūkām var zvanot uz tālruni 29394696.

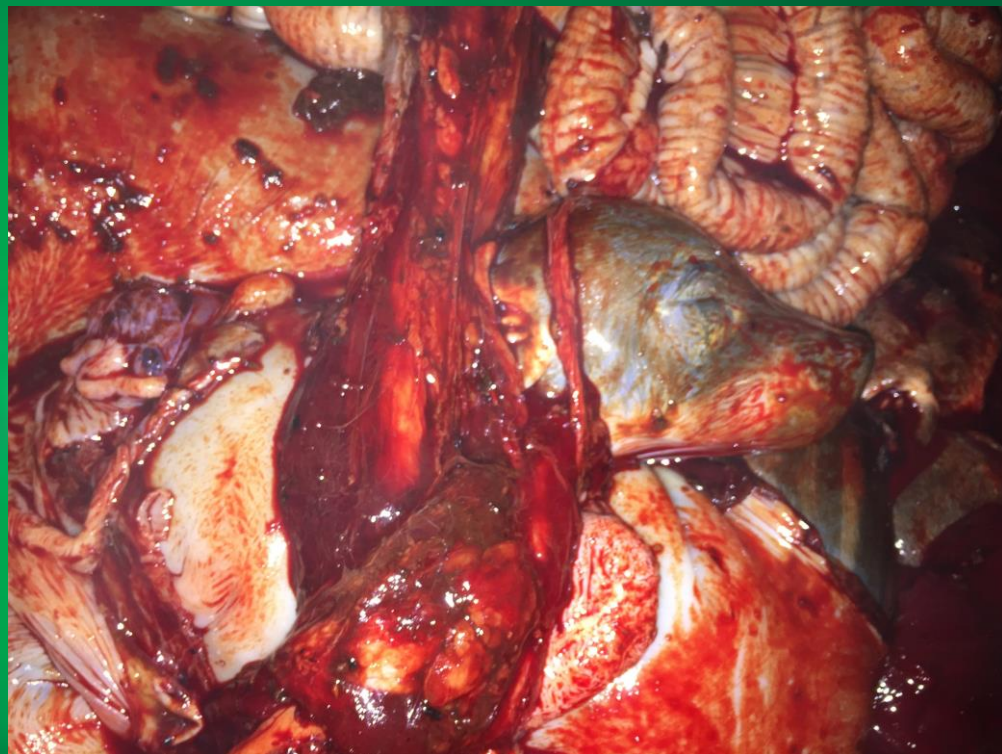
UZMANĪBU! Āfrikas cūku mēris

- Baltijas valstīs un Polijā – mežacūkas ir ĀCM rezervuārs un izplatītājs
- Izplatīšanas ceļi – kontaktā ar inficētiem ķermeņa šķidrumiem
- Ārkārtīgi izturīgs – neveido antivielas un imunitāti, nepasargā no atkārtotas saslimšanas
- Efektīvākais apkarošanas veids – radikāli samazināt MC populāciju, īpaši teritorijās, kur slimība nav konstatēta, mērķtiecīga MC mātīšu medīšana

Mednieka tēls - slepkava

Mednieka tēls – asiņains sports

Mednieka tēls – gada briesmonis???

Mednieka tēls – problēmas?

Mednieka tēls - ...

Lācis

Liels – līdz 2 m

Spēcīgs

Ar sliktu redzi

Ar izcilu ožu un dzirdi

Ar neparedzamu uzvedību

Nekāpj augstu kokos ar stāviem un gludiem stumbriem, izņemot lācēnus

Izvairās no satikšanās ar cilvēku

Gudrs, ar labu atmiņu un spēju mācīties

Plēsējs, taču **90% augu izcelsmes pamatbarība**, lielākā daļa no atlikušajiem 10% ir kukaiņi, to kāpuri un kūniņas, citi bezmugurkaulnieki; daži % ir gaļa, kas galvenokārt ir maita, mazliet medījums.

Foto: V.Vītola

Ģenētisko materiālu saturošie paraugi

Matu lamatas

Foto: A. Ornicāns

celms

lāča ožu piesaistošs šķidrums

dzeloņstieple

Ģenētisko materiālu saturošie paraugi

Matu lamatas

Lācis?

Mežacūka

ZIŅO PAR LĀČIEM! Var palīdzēt mednieki

- Sūti lāča priekšķepas nospieduma foto uz e-pastu: lacumonitorings@gmail.com
- Fotoattēlam jābūt pievienotām koordinātām, mednieka vārdam, uzvārdam, attēlā jāiekļauj mēroga priekšmets

NB! Biežākā kļūda – fotografē lāča pakaļķepas platuma nospiedumu

KĀ LĀCI NESATIKT?

- Darīt visu, lai lācis negribētu mums tuvoties
- Nebarot un netuvoties!
- Ja lācis pamanīts...
- Īpaši uzmanīgiem jābūt mežstrādniekiem šajās apkaimēs

Ko darīt, ja viss ir pret mums?

- Izskatāties briesmīgi
- Naudas nav
- Mūsu labākie mednieki par to nerunā
- Likumu normas kļūst stingrākas
- Viss ir slikti...

No vērtībām, kuras konkrētais cilvēks ir izvēlējis kā sev svarīgas, izriet viņa un kopumā visas sabiedrības attieksme arī pret medniekiem un savvaļas dzīvniekiem.

Mums, medniekiem, jāizvērtē tas, kā mēs par sevi stāstām sabiedrībai, kā mūs, medniekus, redz apkārtējie – vai kā cilvēkus, kam ir augstas morāles un ētikas vērtības, vēlme un iespējas sargāt dabas vērtības, saglabāt tās nākamajām paaudzēm, vai tomēr kā neuzticamus noplukušus vīreļus vatenī ar nepatīkamu dvingu, kuri ar bisi zaglīgi slīd gar mežmalu, vai arī kā tādus, kuri nerēķinās ne ar ko, lai apmierinātu savu egoismu.

#esmumednieks #lepojios

